

MMB2017000000048

30

Rada města Brna

ZM7/2059

Z7/25. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 31. 1. 2017

Název:

Návrh dodatku č. 21 ke Smlouvě o závazku veřejné služby a kompenzaci z veřejné přepravy cestujících uzavřené mezi Statutárním městem Brnem a Dopravním podnikem města Brna, a.s.

Obsah:

- Důvodová zpráva
- Návrh dodatku č. 21 ke Smlouvě o závazku veřejné služby a kompenzaci z veřejné přepravy cestujících uzavřené mezi Statutárním městem Brnem a Dopravním podnikem města Brna, a.s.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvu města Brna

s c h v a l u j e

dodatek č. 21 ke Smlouvě o závazku veřejné služby a kompenzaci z veřejné přepravy cestujících uzavřené mezi Statutárním městem Brnem a Dopravním podnikem města Brna, a.s., který tvoří přílohu č. těchto usnesení.

Stanoviska dotčených orgánů:

- Rada města Brna na své schůzi č. R7/097. konané dne 17. 1. 2017 doporučila Zastupitelstvu města Brna ke schválení.

Zpracoval:
Odbor dopravy MMB

Předkládá:
Rada města Brna

Důvodová zpráva

Financování výkonů, souvisejících se zajištěním přepravy cestujících v rámci systému MHD, provozovaného DPMB, a.s., je v období 2010 – 2024 zajištěno Smlouvou o závazku veřejné služby a kompenzaci z veřejné přepravy cestujících, uzavřené mezi statutárním městem Brnem a společností Dopravní podnik města Brna, a. s. (dále jen „Smlouva o závazku veřejné služby“). Pro příslušné kalendářní období je pak tato Smlouva o závazku veřejné služby aktualizována odpovídajícím dodatkem. Princip dodatku je využíván i pro řešení nových skutečností, vzniklých v průběhu smluvního období.

Uzavření smluvního vztahu s DPMB, a.s. bylo v roce 2009 realizováno v souladu s nařízením ES č.1370/2007 (*Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. 10. 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č.1191/69 a č.1107/70*).

Rozsah závazku veřejné služby a související kompenzace byl pro rok 2016 formulován prostřednictvím dodatku č. 17, schváleného mj. Zastupitelstvem města Brna dne 6. 10. 2015.

Výchozím podkladem pro vyjádření výše kompenzace pro rok 2016 byl finanční model a rozsah dopravních výkonů, který byl oběma smluvními stranami odsouhlasen v průběhu 3. čtvrtletí 2015.

Z příslušných ustanovení evropských i národních předpisů vyplývá povinnost průběžného monitorování vývoje situace při využívání kompenzace, a to ze strany obou smluvních partnerů.

Proto i v průběhu roku 2016 přistoupily obě smluvní strany k aktualizaci vzájemného finančního vztahu, souvisejícího s kompenzací z veřejné přepravy cestujících (dodatek č. 18). Stávající podmínky financování dle dodatku č. 18 Smlouvy o závazku veřejné služby a kompenzaci z veřejné přepravy cestujících uzavřené mezi statutárním městem Brnem a společností Dopravní podnik města Brna, a. s. (dále jen „Smlouva o závazku veřejné služby“), schváleného mj. Zastupitelstvem města Brna dne 15. 3. 2016, stanovují Dopravnímu podniku města Brna, a.s. hodnotu čistého příjmu na úrovni 5 % z nákladů dosažených v závazku veřejné služby. Kompenzace čistého příjmu pro rok 2016 byla tímto snížena z původní hodnoty pro rok 2016 ve výši 199 mil. Kč na hodnotu 129 mil. Kč.

Nedílnou součástí struktury financování je mj. předpoklad výsledku hospodaření za aktuální období, kdy část hospodářského výsledku se stává součástí zdrojů financování v aktuálním rozpočtovém období.

Na základě ekonomických výsledků dosažených za období leden až listopad 2016, dopravcem (DPMB, a.s.) získaných dodatečných zdrojů z ROP JV na financování tramvají a stabilního cash flow, lze uvažovat o dalším snížení čistého příjmu jako ukazatele zisku v oblasti poskytovaných služeb v městské hromadné dopravě pro dopravce (DPMB, a.s.).

Snížení kompenzace čistého příjmu je navrhováno ze strany SMB na výši 70 mil. Kč. Pro DPMB, a.s. to znamená aktuální pokles finančních prostředků po započtení snížené daňové povinnosti o 48 mil. Kč.

Rada města Brna proto s ohledem na výše uvedené na svém zasedání dne 3. 1. 2017 uložila vedoucímu Odboru dopravy MMB „zajistit zpracování dodatku ke Smlouvě o závazku veřejné

služby a kompenzaci z veřejné přepravy cestujících uzavřené mezi statutárním městem Brnem a společností Dopravní podnik města Brna, a. s., jehož předmětem bude snížení čistého příjmu z kompenzace na výši 70 mil. Kč v rámci vyúčtování kompenzace za rok 2016 a předložit jej k projednání do orgánů města“.

Na základě výše uvedeného je RMB předkládán ke schválení dodatek č. 21 ke Smlouvě o závazku veřejné služby.

Snížený objem finančních aktiv neohrozí sice standardní běžné provozní financování, nicméně ovlivňuje výchozí podmínky již schváleného finančního vztahu mezi SMB a DPMB, a.s. pro rok 2017, a to v oblasti investičních výdajů. Investiční výdaje většího rozsahu, popřípadě jejich časová kumulace, budou vyžadovat v dalším období aktivní řešení ve spolupráci se SMB. Projednání vyjmenovaných investičních výdajů by mělo být předmětem jednání v nejbližším možném termínu.

V důvodové zprávě materiálu na jednání RMB dne 3. 1. 2017 je uvedeno: **„Požadavek na snížení kompenzace se u dopravce projeví snížením stavu volných finančních prostředků. Dosažený stav umožňuje bezproblémové běžné provozní financování. Případné investiční zakázky většího rozsahu a jejich financování bude řešeno v období bezprostředně předcházejícím reálné potřebě“.**

Tato situace již byla před rokem 2009, kdy byl Dopravní podnik města Brna a.s. (dále jen DPMB) financován na základě reálných potřeb na následující roky, samostatně byl financován formou provozní dotace a samostatně byly financovány investice formou investiční dotace, přičemž jejich objem byl před rokem 2009 na úrovni 240 mil. Kč.

Uzavření smluvního vztahu s DPMB bylo v roce 2009 realizováno v souladu s nařízením ES č. 1370/2007 (*Nariženi Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nariženi Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70*).

V tomto nariženi považuje Odbor dopravy MMB jako jeden z klíčových konceptů ve veřejné dopravě v rámci tvorby kompenzace je **přiměřený zisk**. **Přiměřený zisk by měl DPMB vytvářet motivaci pro poskytování svých služeb a zároveň vytvářet přidanou hodnotu v jejich podnikání.** Obecným problémem dopravních podniků je jejich podfinancování, kdy nejsou schopny díky regulaci cen jízdného a snižováním náročnosti pro městský rozpočet **tvořit dostatečné rezervy pro obnovu vozového parku a modernizaci provozů.** Dochází tak k vnitřnímu dluhu, který je sice možné krátkodobě udržet, ale z dlouhodobého hlediska není reálné takto postupovat. Dopravní podniky stojí na rozhraní, kdy na jedné straně je jízdné, které dostatečně nepokrývá náklady a na druhé straně se neustále očekává rostoucí kvalita služeb. Město Brno tak bude postaveno do situace zvyšování dotací na veřejnou dopravu na úkor jiných aktivit, či se potýkat s omezováním rozsahu veřejné služby.

Odbor dopravy provádí pravidelně finanční kontroly u DPMB v souladu se zákonem o finanční kontrole. Každoročně je odbor informován ze strany DPMB ohledně ekonomiky společnosti ve vazbě na zdroje financování.

Pro rozhodnutí k snížení objemu finančních aktiv u DPMB předkládá Odbor dopravy podrobný ekonomický rozbor - Dopady financování SMB na ekonomiku DPMB v období 2015 a 2016:

Investiční strategie-obecně

DPMB nemá možnosti sám zajistit potřebné zdroje na investice. Financování přes **odpisy** je s ohledem na vývoj cen dopravních prostředků, ostatních investic, ale i rozvoj nových projektů, nedostatečné. Odpisy **umožní obnovit majetek pouze v hodnotě**, kterou měl v době pořízení (historicky až 50 let).

Zisk jako zdroj samofinancování **umožňuje zvyšovat hodnotu majetku, generuje vyšší odpisy**, ale podléhá dani z PPO.

Investiční dotace jako zdroj **má krátkodobý jednorázový efekt**. Jednorázově poskytnuté prostředky umožní pouze jednorázový nákup, pořízení, ale hodnota negeneruje odpisy, což je negativní dopad do budoucna.

Ideální stavem je tedy **postupné zvyšování odpisů**. To lze docílit zapojením prostředků ze zisku, popřípadě cizích zdrojů ve formě úvěru. Použití úvěru je vhodný způsob pro společnost v případě, že potřebuje pořídit jednorázově významnou investici a následně dochází k poklesu investičních potřeb. Navíc musí společnost získat prostředky na splacení úvěru.

Dopravní podnik pro zajištění kvalitních služeb v dopravě potřebuje obnovovat pravidelně majetek, zejména vozidla a dopravní infrastrukturu. Zajištění určité úrovně zisku pro obnovu majetku by mělo být podmínkou pro standardní fungování dopravce, na což navazuje i evropská legislativa pro oblast veřejných služeb v dopravě.

Do konce roku 2009 společnost nevytvářela zisk, ale součástí „provozní smlouvy“ bylo kromě provozní dotace i každoroční poskytnutí investiční dotace na úrovni 240 mil. Kč pro obnovu majetku nad hodnotu odpisů.

Od 1. 1. 2010 je společnost financována na základě patnáctileté smlouvy uzavřené mezi SMB a DPMB, tzv. „Smlouva o závazku veřejné služby v dopravě a její kompenzaci“.

Podle evropského předpisu nařízení EP č. 1370/2007 objednatel poskytuje dopravci **kompenzaci ztráty** a tzv. **kompenzaci čistého příjmu**. Kompenzace čistého příjmu je v podstatě poskytnutí prostředků na investice jinou formou tj. prostřednictvím zisku po zdanění.

Dopravní podnik tedy od roku 2010 nemá v podstatě možnost získat zdroje na investice (nad rozsah odpisů a dotací EU) jinak než přes kompenzaci čistého příjmu.

Běžné vlastní investiční výdaje (vozidla a obnova stávající infrastruktury) se přibližují 1 mld. Kč, přičemž zdroje z odpisů jsou na úrovni mírně přesahující 600 mil. Kč. Průměrný zdrojový deficit z vlastních odpisů je tedy 400 mil. Kč.

Analýza současného stavu (vliv investic a struktura financování)

Stav finančních prostředků k 1. 1. 2016 ve výši 1 254 mil. Kč

Vysoký stav finančních prostředků k 1. 1. 2016 byl ovlivněn značnými úsporami minulých období v provozní oblasti, jejich přesunutí do investičních zdrojů a nižšími investičními výdaji (investičního fondu). Společnost optimalizovala časově investiční projekty, které mohly být předmětem žádostí o evropské prostředky. Navíc byl předpoklad řešení sporu s dodavatelem tramvají formou dodávek do konce roku 2016 (objem 1,163 mld. Kč).

Financování ze strany SMB (2016)

Předpoklad **financování provozu** byl v rozsahu **1 005 mil. Kč** (kompenzace ztráty ponížené o odpisy). Předpoklad **financování investic** byl v rozsahu **940 mil. Kč** (odpisy + zisk), celkem kompenzace **1 945 mil. Kč**. Tento objem byl **schválen dodatkem č. 17 a v rámci rozpočtu SMB**.

Tento objem kompenzace plně pokrýval provozní ztrátu. V **investiční oblasti však bilance zdrojů a čerpání byla záporná, a to mínus 729 mil. Kč**. Odpisy + zisk + dotace EU (zdroje) **ve výši 980 mil. Kč**, investiční výdaje **1 669 mil. Kč** (z toho nákup tramvají 1,163 mil. Kč). Za tohoto předpokladu by stav finančních prostředků měl **poklesnout z 1 254 mil. Kč na 525 mil. Kč** (zdroje 980 mil. Kč mínus výdaje 1 669 mil. Kč).

Ze strany SMB byl iniciován návrh na změnu financování a následně schválen dodatek č. 18. Podstatou dodatku bylo snížení zisku, tedy zdrojů na financování investic, a to na 5% z nákladů v ZVS. V tomto období se podařilo získat mimořádné zdroje z EU, a to investiční dotaci na tramvaje z roku 2011. Snížením kompenzace zisku od SMB a zúčtováním dotace došlo **k snížení prostředků od města o 308 750 tis. Kč**. (snížení krytí odpisů -94 mil. Kč a zisku -215 mil. Kč).

V investiční oblasti došlo k mírnému zlepšení bilance (snížení zdrojů od města -309 mil. oproti získání cizích zdrojů +349 mil. Kč. (+40 mil. Kč).

Promítnutím veškerých vlivů do ekonomických výsledků lze očekávat **úsporu kompenzace SMB (rozpočtových výdajů města) 345 mil. Kč**.

U dopravce dochází k zvýšení záporné investiční bilance. Přes mírné zvýšení zdrojů (dotace EU +350, snížení od SMB -309 mil. Kč), došlo k vyšším investičním výdajům o 86 mil. Kč.

Bilanční odhad stavu FP k 31.12.2016 byl ve výši 465 mil. Kč, tzn. **meziroční pokles stavu finančních prostředků o 809 mil. Kč**. Reálný stav finančních prostředků k 31. 12. 2016 **511 mil. Kč** je ovlivněn vysokým stavem závazků z roku 2016 (neuhrazené investice proběhnou v lednu 2017).

Období 2017

Stav CF k 1. 1. 2017 511 mil. Kč

Předpoklad dopadu snížení předpisu kompenzace za rok 2016 v případě schválení dodatku č. 21 – snížení CF o 49 mil. Kč

Předpoklad financování provozu roku 2017 (kompenzace provozní oblasti) je v rozsahu 1 018 mil. Kč (kompenzace ztráty ponížené o odpisy).

Předpoklad kompenzace investiční oblasti je v rozsahu 732 mil. Kč (odpisy 640 + zisk 92), Celkem kompenzace pro rok 2017 je ve výši 1 750 mil. Kč. Tento objem prostředků od SMB byl schválen dodatkem č. 21 a v rámci schvalování rozpočtu SMB.

Plán investic (bilance) 2017

Plán investic	-1 202 mil. Kč
Plán zdrojů	732 mil. Kč
Bilance investic	-470 mil. Kč

V plánovaných výdajích jsou zahrnuty i investice připravované jako projekty financované z EU (OPD), a to pořízení 3 ks kloubových trolejbusů, 23 kloubových CNG busů, EOC II, RIS, ELP) v objemu 527 700 tis. Podmínkou jejich realizace je získání dotací EU. V opačném případě k jejich realizaci nedojde z důvodu nezabezpečených zdrojů.

V plánovaných výdajích nejsou zahrnuty akce SMB rekonstrukce a nové stavby (RTT Valchařská, RTT Cejl Zábrdovická, TT Stránská Skála-Líšeň) v objemu 170 mil. Kč.

Z údajů za období 2016 vyplývá, že Dopravní podnik plně využil finančních aktiv a vyčerpal v roce 2016 i v minulosti vygenerované vlastní finanční zdroje. V roce 2017 proto realizace některých investic závisí na získání dodatečných zdrojů.

Pro postupné navyšování vlastních zdrojů (odpisů) by bylo potřebné zajistit prostředky formou kompenzace čistého příjmu, který vygeneruje společnosti zisk. Nad rozsah vlastních zdrojů je potřebné maximálně využít dosažitelných jednorázových investičních dotací ze zdrojů v rámci projektů financovaných z programů EU.

DPMB v roce 2017 nese riziko dopadu dotačního programu určeného pro brněnské uživatele ročních předplatných kuponů. Z dosavadního vývoje nelze zatím predikovat výši propadu tržeb. Tento propad může být ovlivněn masivním přechodem měsíčních a čtvrtletních předplatitelů na roční dotované předplatné. Smluvně sice je ztráta ze závazku veřejné služby kompenzována, ale hodnota čistého příjmu je limitována rozdílem 1 750 mil. Kč sníženým o vyúčtovanou kompenzaci ztráty.

Reálně může dojít vlivem ztráty v tržbách k dalšímu snížení zisku jako investičního zdroje a k poklesu cash flow. Při úvahách o zásazích do financování Dopravního podniku je třeba kromě úvah o běžné měsíční provozní potřebě ve výši až 300 mil. Kč, uvážit potřebu investičních zdrojů ve vazbě na přípravu rozsáhlých investičních projektů.

Financování DPMB 2016-2017 (detailní bilance)

Výchozí předpoklady 2016:

Stav finančních prostředků k 1. 1. 2016 1 254 330 tis. Kč

Plán 2016 na základě schválené kompenzace (dodatek č. 17)

Náklady provozní bez odpisů	-2 265 160 tis. Kč
Výnosy	1 259 578 tis. Kč
<u>Kompenzace provozní (bez odpisů)</u>	<u>1 005 583 tis. Kč</u>

Bilance provozní (dopad do CF) 0

Investice výdaje	-1 668 910 tis. Kč
Zdroje (kompenzace odpisů 617 663 + zisk 321 754)	939 417 tis. Kč
Fondy EU	40 000 tis. Kč
Bilance investiční (dopad do CF)	- 729 493 tis. Kč
Celkem kompenzace město	1 945 000 tis. Kč

Dodatek č. 18

(Zisk 5% z nákladů + neposkytnutí příspěvku na tramvaje vs. kompenzace EU)

Kompenzace provozní beze změny

Investice	
Zdroje (kompenzace odpisů - 94 0000 – snížení zisk -214 750)	-308 750 tis. Kč
Fondy EU (mimořádně navýšení externích zdrojů)	+ 349 902 tis. Kč
Dopad do CF	+41 152 tis. Kč
Kompenzace město (-308 750)	1 636 250 tis. Kč

Bilance investiční CF (-729 493+41 152)	- 688 341 tis. Kč
Dopad provozních úspor DPMB na kompenzaci ztráty (bez odpisů)	-21 012 tis. Kč
Snížení odpisů (-32912 + zvýšený zisk 18 731)	-14 181 tis. Kč

Kompenzace město 1 601 057 tis. Kč

Celkem úspora kompenzace město 2016 344 mil. Kč

Zvýšení výdajů investičních (odhad)	-85 840 tis. Kč
Bilance investic DPMB	-809 374 tis. Kč
Odhad CF k 31. 12. 2016	465 mil. Kč

Skutečný stav 511 mil. Kč

(bez vlivu změn aktivních a pasivních položek - pohledávky, závazky, atd. - výsledek až po závěrečce 2016) aktuálně změna závazků vůči inv. dodavatelům 74 mil. Kč - tzn. stav finančních prostředků poklesne v průběhu ledna 2017)

Odhad vývoje 2017 dle plánu

Stav finančních prostředků k 1. 1. 2017	511 718 tis. Kč
Dopad dodatku č. 21	-49 000 tis. Kč

Kompenzace provozní (bez odpisů)	1 018 285 tis. Kč
Dopad provozní-změna stavu nákladových rezerv	-82 500 tis. Kč

Investiční výdaje	1 202 015 tis. Kč
Zdroje (kompenzace odpisů 639 975 + zisku 91 741)	731 714 tis. Kč
Investiční bilance 2017 z plánovaných investic	-470 301 tis. Kč

- Rada města Brna na své schůzi č. R7/097. konané dne 17. 1. 2017 doporučila Zastupitelstvu města Brna ke schválení.
- Pro návrh usnesení hlasovalo 9 členů, nikdo nebyl proti, 1 člen se zdržel hlasování.

Ing. Vokřál	Mgr. Hladík	R.Mrázek	Bc. Hollan	Mgr. Ander	Ing. Kacer	M. Janiček	Bc. Kolářný	JUDr. Rusňáková	Ing. Staněk	Mgr. Suchý
pro	pro	pro	-	zdržel se	pro	pro	pro	pro	pro	pro

Smlouva č.: 0054090907217

Smlouva č.: 09/550/3010

Dodatek číslo 21**ke Smlouvě o závazku veřejné služby a kompenzaci z veřejné přepravy cestujících uzavřené mezi Statutárním městem Brnem a Dopravním podnikem města Brna, a.s.****I. Smluvní strany**

1. Statutární město Brno
se sídlem Dominikánské náměstí 196/1, Brno, PSČ 602 00
zastoupené ing. Petrem Vokřálem, primátorem města Brna
IČO: 44 99 27 85
DIČ CZ44 99 27 85
bankovní spojení: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4
číslo účtu: 111 211 222/0800
k jednání ve věcech smluvních oprávněn:
vedoucí Odboru dopravy MMB Ing. Vladimír Bielko
(dále jen objednatel)

2. Dopravní podnik města Brna, a. s. (ve zkratce DPMB, a.s.)
se sídlem Hlinky 64/151, Pisárky, 603 00 Brno, Doručovací číslo: 656 46
zastoupená ing. Milošem Havránkem, předsedou představenstva
zapsaná v obchodním rejstříku vedeném KS Brno, odd. B, vložka 2463
IČO: 25 50 88 81
DIČ: CZ25 50 88 81
bankovní spojení: Komerční banka, a.s. pobočka Brno-město
číslo účtu: 8905621/0100
K jednání ve věcech smluvních oprávněn:
generální ředitel
provozní ředitel
ekonomická ředitelka

(dále jen dopravce)

Dle článku VII. odstavce 3. smlouvy č. 0054090907217 (09/550/3010) uzavírají smluvní strany tento dodatek č. 21:

- 1) Příloha č. 7 Smlouvy č. 09/550/3010 (0054090907217) – Platební kalendář pro poskytování záloh na úhradu kompenzace z veřejné přepravy cestujících v roce 2016 se mění takto:

V rámci vyúčtování závazku veřejné služby za rok 2016 se hodnota kompenzace čistého příjmu stanovuje na výši 70.000.000,- Kč.

- 2) Smluvní strany shodně konstatují, že je nutno projednat výši a způsob kompenzace pro rok 2017, která je upravena dodatkem č. 20 Smlouvy č. 0054090907217 (09/550/3010). Smluvní strany se zavazují, že projednají financování klíčových investičních akcí bez zbytečného odkladu.
- 3) Ostatní ustanovení Smlouvy č. 0054090907217 (09/550/3010) zůstávají beze změn.
- 4) Závěrečná ustanovení
 - 3.1. Dodatek č. 21 nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu obou smluvních stran.
 - 3.2. Dodatek č. 21 je vyhotoven ve čtyřech vyhotoveních s platností originálu, z nichž každá smluvní strana obdrží dvě vyhotovení.
 - 3.3. Smluvní strany prohlašují, že si tento dodatek před jeho podpisem řádně přečetly a že je projevem jejich pravé a svobodné vůle, na důkaz čehož připojují své podpisy.

Doložka

Tento dodatek č. 21 byl schválen na zasedání Zastupitelstva města Brna Z7/..... konaného dne

V Brně dne:

V Brně dne:

.....
za statutární město Brno

primátor
Ing. Petr Vokřál

.....
za DPMB, a.s.

předseda představenstva
Ing. Miloš Havránek